

สรุปกฎหมาย

วิ.แพ่ง ภาค 1 เล่ม 3

คำพิพากษาและคำสั่ง

Deedee e-book

สารบัญ

หลักทั่วไปว่าด้วยการชี้ขาดตัดสินคดี.....	1
การดำเนินการต่อคดี.....	1
• ศาลต้องพิจารณาหรือชี้ขาดคำขอหรือประเด็นแห่งคดี (ม. 131).....	1
○ การวินิจฉัยเรื่องที่ไม่เป็นประเด็นแห่งคดี (ม. 131 (1)).....	1
○ การวินิจฉัยเรื่องที่เป็นประเด็นแห่งคดี (ม. 131 (2)).....	2
• ห้ามศาลปฏิเสธไม่วินิจฉัยเพราะไม่มีกฎหมาย (ม. 134).....	2
• ข้อยกเว้นที่ศาลไม่ต้องพิพากษาหรือชี้ขาดคดี (ม. 132, ม. 133).....	3
การดำเนินการเมื่อจำเลยวางเงินหรือชำระหนี้.....	4
• จำเลยนำเงินที่ถูกเรียกร้องมาวางที่ศาล (ม. 135).....	4
• การดำเนินการเมื่อจำเลยนำเงินมาวางต่อศาล (ม. 136).....	4
○ จำเลยยอมรับผิด.....	4
○ จำเลยไม่ยอมรับผิด.....	5
• การดำเนินการเมื่อจำเลยชำระหนี้เป็นอย่างอื่นนอกจากเงิน (ม. 137).....	5
การดำเนินการเมื่อคู่ความตกลงในประเด็นแห่งคดี.....	6
• คู่ความตกลงในประเด็นแห่งคดีโดยไม่ถอนฟ้อง (ม. 138).....	6
การรวมพิจารณาคดี.....	8
• การพิจารณาหลายคดีที่พิจารณารวมกัน (ม. 139).....	8
ตัวอย่างคำพิพากษา.....	9
ข้อความและผลของคำพิพากษาและคำสั่ง.....	10
การทำคำพิพากษาหรือคำสั่ง.....	10
• อำนาจในการทำคำพิพากษาหรือคำสั่ง (ม. 140).....	10
• การมีมติและความเห็นแย้งในคำพิพากษาหรือคำสั่ง (ม. 140).....	10
○ กรณีทั่วไป.....	10
○ ที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี.....	11
■ การวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี.....	11
■ องค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี.....	11
■ มติที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี.....	11
■ ผลของคำวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี.....	12

• การอ่านคำพิพากษา (ม. 140).....	12
○ กรณีทั่วไป.....	12
○ การดำเนินการกรณีคู่ความไม่มาศาล.....	13
○ การมีผลของคำพิพากษาหรือคำสั่ง.....	13
• แบบและรายละเอียดของคำพิพากษาหรือคำสั่ง (ม. 141).....	13

ขอบเขตของคำพิพากษาหรือคำสั่ง..... 15

• ศาลตัดสินตามข้อหาและไม่เกินคำฟ้อง (ม. 142).....	15
○ ศาลต้องวินิจฉัยตามฟ้องทุกข้อ.....	16
○ ศาลต้องไม่พิพากษาหรือมีคำสั่งเกินคำขอ.....	16
○ ศาลต้องไม่พิพากษาหรือทำคำสั่งนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง.....	17
○ ข้อยกเว้น.....	18

คำพิพากษาหรือคำสั่งที่มีผลใช้บังคับ..... 19

• เวลาที่คำพิพากษาหรือคำสั่งมีผลใช้บังคับ (ม. 145 วรรค 1).....	19
• การแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งที่มีข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อย (ม. 143).....	20
• การห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาในประเด็นที่วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว (ม. 144).....	21
○ ห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในคดีอื่น.....	21
○ ห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในคดีเดิม.....	23
• คำพิพากษาผูกพันคู่ความ (ม. 145 วรรค 2).....	24

คำพิพากษาหรือคำสั่งที่เป็นที่สุด..... 26

• เวลาที่คำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นที่สุด (ม. 147).....	26
• คำพิพากษาที่เป็นที่สุดขัดกัน (ม. 145).....	27
• ห้ามฟ้องร้องคดีที่คำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นที่สุด (ม. 148).....	27
○ องค์ประกอบของการฟ้องซ้ำ.....	28
○ การมีคู่ความคนเดียวกัน.....	28
○ ทั้งสองคดีมีประเด็นวินิจฉัยอย่างเดียวกัน.....	28
○ ศาลวินิจฉัยประเด็นในคดีหนึ่งแล้ว.....	29
○ คดีก่อนถึงที่สุด.....	29
○ ข้อสังเกต.....	29

ตัวอย่างคำพิพากษา..... 32

การกำหนด, การชำระ และการยกเว้นค่าธรรมเนียม..... 41

หลักทั่วไปของค่าธรรมเนียม..... 41

• ความหมายของค่าฤชาธรรมเนียม (ม. 149 วรรค 1).....	41
• เวลาชำระค่าธรรมเนียม (ม. 149 วรรค 2).....	41

• วิธีชำระค่าธรรมเนียมศาล (ม. 149 วรรค 3).....	42
• กรณีที่ไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมศาล (ม. 149 วรรค 4).....	42
• อัตราค่าธรรมเนียม (ม. 153/1).....	42
ค่าขึ้นศาล.....	43
• จำนวนค่าขึ้นศาล (ม. 150).....	43
○ คดีมีทุนทรัพย์.....	44
○ คดีไม่มีทุนทรัพย์.....	45
• ค่าขึ้นศาลกรณีไม่มีการตัดสินชี้ขาด (ม. 151).....	46
ค่าธรรมเนียมที่ไม่ใช่ค่าขึ้นศาล.....	47
• ผู้รับผิดชอบชำระค่าธรรมเนียมนอกเหนือจากค่าขึ้นศาล (ม. 152).....	47
○ ผู้ต้องชำระค่าธรรมเนียม (ม. 152 วรรค 1).....	47
○ การดำเนินการเมื่อผู้มีหน้าที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียม (ม. 152 วรรค 2).....	47
ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี.....	48
• ความหมายของค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี (ม. 153 วรรค 1).....	48
• ผู้ชำระค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี (ม. 153 วรรค 2).....	48
• อัตราค่าธรรมเนียม (ม. 153/1).....	48
• การออกใบรับชำระค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี (ม. 153 วรรค 3).....	48
การวางเงินค่าใช้จ่าย.....	49
• การวางเงินค่าใช้จ่ายเพื่อปฏิบัติตามวิธีการคุ้มครองสิทธิ หรือบังคับตามคำพิพากษา, คำสั่ง (ม. 154).....	49
การยกเว้นค่าธรรมเนียม.....	50
• สิทธิขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (ม. 155).....	50
• การยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (ม. 156).....	50
• การมีคำสั่งยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (ม. 156/1).....	51
• ผลของการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (ม. 157).....	52
• การสั่งให้คู่ความอีกฝ่ายรับผิดชอบค่าธรรมเนียม (ม. 158).....	52
• การดำเนินการเมื่อปรากฏว่าผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลสามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ (ม. 159).....	53
• การถอนการอนุญาตยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (ม. 160).....	54
ตัวอย่างคำพิพากษา.....	55

ความรับผิดชอบที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียม.....	56
---	----

ค่าฤชาธรรมเนียมทั่วไป.....	56
----------------------------	----

• ผู้รับผิดชอบที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียม (ม. 161).....	56
• ผู้รับผิดชอบค่าฤชาธรรมเนียมกรณีโจทก์ร่วมหรือจำเลยร่วม (ม. 162).....	56
• ค่าธรรมเนียมกรณีคู่ความตกลงกัน, ประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการ (ม. 163).....	57
• ค่าธรรมเนียมกรณีจำเลยวางเงินต่อศาล (ม. 164).....	58
• ค่าธรรมเนียมกรณีจำเลยชำระหนี้ที่ไม่ใช่ตัวเงิน (ม. 165).....	58
• การดำเนินการกรณีคู่ความต้องเสียค่าธรรมเนียมโดยไม่จำเป็น (ม. 166).....	59
• การมีคำสั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม (ม. 167).....	59
• การอุทธรณ์เรื่องค่าฤชาธรรมเนียม (ม. 168).....	60
• การทำบัญชีแสดงค่าฤชาธรรมเนียม (ม. 169).....	60
• การดำเนินการเมื่อคู่ความค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียม (ม. 169/1).....	61

ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี.....	62
---------------------------------	----

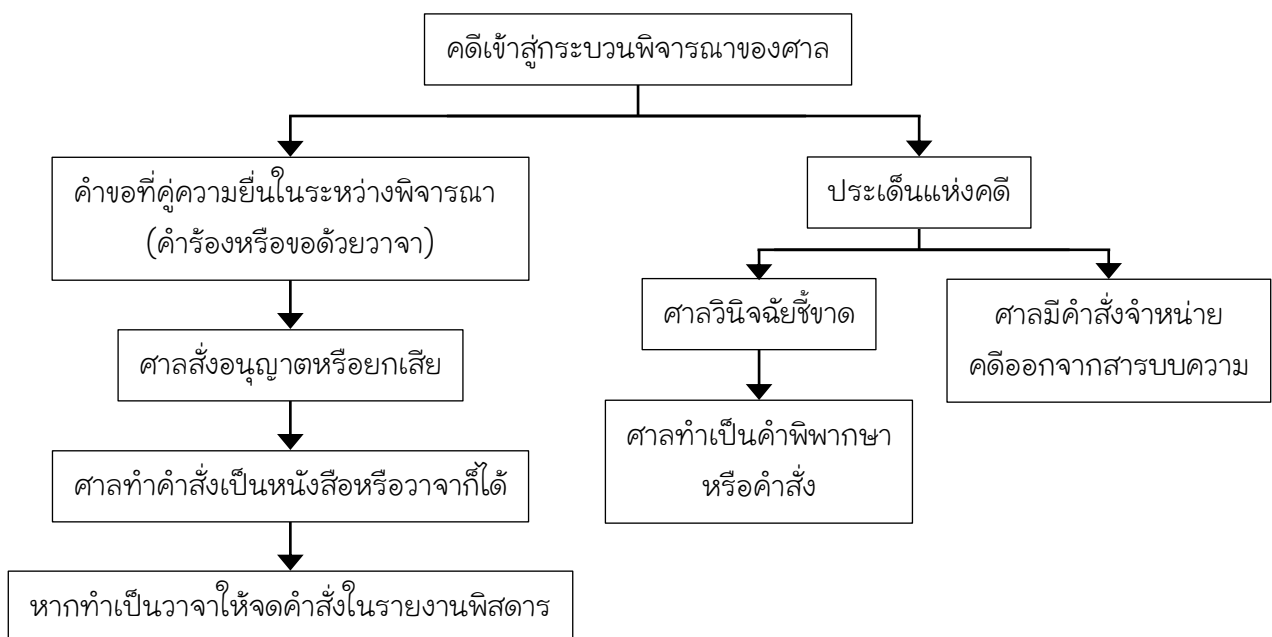
• ผู้รับผิดชอบค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี (ม. 169/2).....	62
• กรณีคู่ความเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีโดยไม่จำเป็น (ม. 169/3).....	63

ขอขอบคุณรูปภาพจาก www.freepik.com และ www.flaticon.com

หลักทั่วไปว่าด้วยการชี้ขาด ตัดสินคดี

การดำเนินการต่อคดี

ศาลต้องพิจารณาหรือชี้ขาดคำขอหรือประเด็นแห่งคดี (ม. 131)

- ประเด็นแห่งคดี = เรื่องที่คู่ความยกขึ้นให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาด
 - การพิจารณาประเด็นแห่งคดีจะพิจารณาจากคำคู่ความ
 - ประเด็นแห่งคดีมีผลทำให้แพ้ชนะคดีกันได้
 - ประเด็นแห่งคดีจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมายก็ได้

การวินิจฉัยเรื่องที่ไม่เป็นประเด็นแห่งคดี (ม. 131 (1))

- เรื่องที่ไม่ใช่ประเด็นแห่งคดี คือ คำขอระหว่างพิจารณาเพื่อขอให้ศาลอนุญาตเพื่อให้ครบเงื่อนไขของกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในเรื่องนั้น
 - เช่น คำขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ, คำขอเลื่อนการนั่งพิจารณา
- ศาลมีอำนาจวินิจฉัยได้เพียง อนุญาต หรือยกคำร้อง เท่านั้น

การวินิจฉัยเรื่องที่เป็นประเด็นแห่งคดี (ม. 131 (2))

- ศาลมีอำนาจวินิจฉัยโดย จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ, พิพากษา หรือมีคำสั่งชี้ขาดตัดสิน
- การจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ
 - การจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ทำให้คดีเสร็จไปจากศาล แต่ไม่ได้มีผลทำให้เกิดการแพ้ชนะกัน เพราะไม่ใช้การวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นเรื่องนั้น
 - สาเหตุของการจำหน่ายคดีออกจากสารบบความจะเป็นไปตาม ม. 132
- การพิพากษา หรือมีคำสั่งชี้ขาดตัดสิน
 - การพิพากษา = คดีมีข้อพิพาท / คำสั่ง = คดีไม่มีข้อพิพาท
 - คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ได้แก่ การพิพากษาตามที่โจทก์ขอทั้งหมดหรือบางส่วน หรือพิพากษายกฟ้อง
 - คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ได้แก่ การพิพากษายก, ยืน, กลับ, แก้ หรือยกคำพิพากษาของศาลล่างให้พิจารณาพิพากษาใหม่
 - คำสั่งของศาลชั้นต้น ได้แก่ คำสั่งให้ตามที่ผู้ร้องขอทั้งหมดหรือบางส่วน หรือคำสั่งยกคำร้องขอ
 - คำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ต้องทำเป็นคำพิพากษา

ห้ามศาลปฏิเสธไม่วินิจฉัยเพราะไม่มีกฎหมาย (ม. 134)

รับฟ้อง

ศาล

ศาลรับฟ้องคดีไว้

ศาล

- ไม่มีกฎหมายจะใช้บังคับ
- กฎหมายเคลือบคลุม
- กฎหมายไม่บริบูรณ์

ห้ามศาลปฏิเสธไม่พิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดี
เพราะ ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายจะใช้บังคับ
หรือกฎหมายนั้นเคลือบคลุมหรือไม่บริบูรณ์

- บทบัญญัติแห่งกฎหมาย = กฎหมายสารบัญญัติ + การอุดช่องว่างของกฎหมาย ตาม ป.พ.พ. ม. 4